

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan talouden ja toiminnan seuranta 1-5/2021

KULILK 16.06.2021 § 55
1218/02.02.01/2021

Talouden ja toiminnan tilasta sekä talousennusteesta raportoidaan talousarvion 2021 täytäntöönpano-ohjeiden ja talouspalvelujen antamien tarkempien ohjeiden mukaan lauta- ja johtokunnille pääsääntöisesti kuukausittain. Ensimmäinen raportti laaditaan helmikuun lopun tilanteesta. Osavuosikatsauksia seuraavien kuukausien tilanteista ei laadita kirjallista raporttia, ellei toteumaennuste ole oleellisesti muuttunut.

Osavuosikatsaukset laaditaan maaliskuu-, heinä- ja syyskuun tilanteista, joissa raportoidaan talouden, toiminnan ja tulosennusteen lisäksi myös talousarvion toiminnallisten tavoitteiden ja yksiköiden omien käyttösuunnitelmatavoitteiden toteutumisesta.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan talouden toteuma tammi-toukokuussa 2021 palvelualueittain:

	2021	2020
Kulttuuripalvelut	38,5 %	42,5 %
Liikuntapalvelut	46,1 %	41,9 %
Yhteensä	41,5 %	42,2 %

Talouden osalta ylityspaine on merkittävä lautakunnan molemmilla palvelualueilla, kuten maaliskuun osavuosikatsauksessa jo arvioitiin. Erityisesti liikuntapalveluissa tulojen lasku on ollut huomattava. Ylityspaine on 0,9 milj. euroa. Kulttuuripalveluissa on tulojen alitusta, mutta myös menot pienentyvät. Ylityspaine koko lautakunnan tasolla on 1,0 milj. euroa. Verrattuna maaliskuun osavuosikatsaukseen kulttuuripalvelujen ennustetta on parantanut arvio kansalaisopiston kustannusten vähenemisestä. Ennuste perustuu oletukseen, että toiminta palaa syksyllä normaaleihin olosuhteisiin. Loppuvuoden ennuste tarkentuu heinäkuun osavuosikatsauksen yhteydessä.

Palvelualueiden keskeisin toiminta:

Kulttuuripalvelut

Yleinen kulttuurityö ja lastenkulttuurikeskus:

Yleisessä kulttuurityössä on tehty toukokuun aikana valmistelua tulevan kesän tapahtumiin sekä kaupungin luovan alan ja tapahtumien tukipakettiin. Kulttuuriohjelma on myös työn alla ja etenee samassa tahdissa kaupungin strategian valmistelun kanssa.

Grafikan pajalla on toteutettu työsuojelutarkastuksen edellyttämiä toimenpiteitä ja käyty niitä läpi myös pajan käyttäjien kanssa. Koveron kirjailijaresidenssiin saapui taiteilija ajalle 17.5.-13.6.

Kulttuuria arkeen - Pilotointi Siun Soten kotihoidon asiakkaille tuotettavasta kulttuurihyvinvoinnista päästiin aloittamaan 24.5. ja hankkeen kesto on kuusi kuukautta. Hankkeelle on saatu rahoitus Joensuun peruspalvelujen tukirahastosta ja Kontiolahdelta testamenttilahjoituksesta. Kumppaneina hankkeessa ovat Kontiolahti ja Siun Soten kotihoito.

Lastenkulttuurikeskus toteutti Eskarifestarit Lykynlammella 15.-21.5. yhteistyössä Joensuun seudun kansalaisopiston, liikuntapalveluiden sekä varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluiden kanssa. Tapahtumaan osallistui 35 yksikköä eskarilaisineen eli noin 800 henkilöä. Poikkeusjärjestelyt saivat hyvää palautetta ja näkyvyyttä mediassa.

Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkosto juhlisti viiden vuoden toimintaa Lastenkulttuurin juhlaa- striimauksen kautta Siihtalan Kulttuuritehtaalla 13.5. Kestoltaan noin kahden tunnin striimauksessa lastenkulttuuriverkostossa mukana olevat Pohjois-Karjalan kunnat toivat esille erilaista tarjontaa lapsille ja lapsiperheille.

Taidekasvattajat vierailivat kaikilla Joensuun kaupungin kouluilla huhti-toukokuussa ja pitivät kaikille 7-luokkalaisille työpajan mediakasvatuksesta. Työpajat toteutettiin yhteensä kymmenessä koulussa ja osallistujia oli 31 luokkaa.

6-luokkalaisten ohjatut Taidemuseovierailut pystyttiin toteuttamaan pienin poikkeusjärjestelyin. Vierailuihin osallistui toukokuussa Joensuun kouluista 12 luokkaa. Outokummusta, Rääkkylästä, Tohmajärveltä ja Juuasta kävi Taidemuseovierailulla yhteensä 9 luokkaa.

Kaupunginorkesteri:

Kaupunginorkesteri on tuottanut konsertteja koko kevään ajan. Koronapandemiasta johtuen yleisömäärä on ollut huomattavan alhainen, 96 % pienempi kuin vastaavana aikana vuonna 2020 ottaen vielä huomioon, että orkesteri joutui työntöön keskeytykselle 20.3.2020 alkaen.

AVI:n määräyksestä johtuen saimme ottaa katsomoon ainoastaan 20 henkilöä tammikuusta toukokuun alkuun saakka. Tästä johtuen saimme myydä Carelia-salissa pidettäviin konsertteihin ainoastaan 15 lippua, koska 5 yleisöpaikkaa varattiin striimituotantoa tekeville. Toukokuussa saimme ottaa 50 henkilöä katsomoon.

OKM:n koronatukipaketin avulla hankimme alkuvuodesta omaa videointikalustoa verkkokonserttien tuottamista varten. Toimistomme henkilöstöä opiskeli verkkokonserttien tuottamista itse omatoimisesti ja ostimme yhden koulutuspäivän kameratyön asiantuntijalta. Alkuvuoden tuotimme maksullisia verkkokonsertteja huokealla asiakashinnalla huomaten kuitenkin, että yleisöä emme maksullisiin konsertteihimme saa. Kaikki muut Suomen orkesterit striimasivat ilmaiseksi konserttejaan, joten konsertit päätettiin muuttaa ilmaisiksi. Verkkokonsertit toimivat käyntikortteina ja niitä on katsottu jopa ympäri maailmaa. Keskimäärin verkkokonsertteja on katsottu 1000-2500 kertaa per konsertti.

Mahdollistaaksemme verkkokonserttien tuottamisen muusikot ovat luopuneet tallennekorvauksistaan koronapandemian pahimmaksi ajaksi. Lisäksi muusikot antoivat luvan konserttitallenteen olla näkyvissä kahden viikon ajan orkesterin Youtube –kanavalla ilman erilliskorvausta. Myös vierailevat kapellimestarit ja solistit ovat antaneet luvan konserttien verkossa oloon jo aiemmin sovitulla konserttipalkkiolla.

Kaupunginorkesteri osallistui ympäristöaiheisen videon tekemiseen maaliskuussa. Greta Thurbergin sanojen innoittamana Johanna Almark sävelsi kappaleen Yes, we all need hope. Video julkaistiin YK:n biodiversiteettipäivänä 21.5 ja videolla oli mukana myös Suomen nimekkäimpiä artisteja.

Pedagogista materiaalia kouluille on suunniteltu ja osin jo valmisteltu. Lopputoteutus tehdään syksyllä.

Joensuun oopperayhdistyksen kanssa yhteistuotantona tehtävä Lemmenjuoma – ooppera saa ensi-iltansa 11.6. Ooppera siirrettiin tammikuulta ensin toukokuulle ja uudelleen kesäkuulle.

Seutukirjasto:

Seutukirjaston toimipisteet ovat olleet alkuvuoden ajan auki. Vain omatoimikirjastoissa on ollut toukokuun loppuun asti rajoituksia aukioloissa eli viikonloppuisin omatoimikirjastoihin ei ole päässyt. Tapahtumatoiminta ja pedagoginen työ on alkuvuonna ollut pääsääntöisesti etänä tapahtuvaa.

Vuoden alusta Vaara-kirjastoissa otettiin asiakaskäyttöön etäkäyttöinen aikakauslehtipalvelu eMagz ja maaliskuun alussa verkkokirjastoon liitettiin chat-palvelu. Molemmista on tullut hyvää palautetta. Toukokuun lopussa Vaara-kirjastojen kirjastokortti tuli käytettäväksi myös Joensuu-sovelluksen kautta. Verkkokirjaston käyttö on alkuvuoden ajan ollut vilkasta, mikä kertoo osaltaan asiakaskäyttämisen muutoksesta pandemia-aikana.

Kontiolahden kirjastossa saatiin käyttöön omatoimiaukiolo 1.3. ja Polvijärven kirjastossa 2.5. Ylämyllyn uutta, elokuussa käyttöön otettavaa kirjastotilaa on valmisteltu kilpailuttamalla kalustus. Ylämyllyn kirjastoon tulee myös omatoimiominaisuus. Vuonna 2020 toteutettu pääkirjaston lasten- ja nuorten osaston remontti on jatkunut kalusteviimeistelyjen osalta alkuvuonna 2021. Viimeistelyyn ei ole enää käytettävissä investointimäärärahaa.

Toukokuussa pääkirjastolle tuli kaupungin ilmastohankkeen avustamana lainattavaksi kolme erilaista kuormapyörää. Pyörät ovat herättäneet paljon mielenkiintoa ja olleet lainassa lähes jatkuvasti.

Henkilöstön digitaitoja kehittävä OKM:n rahoittama hanke päättyi maaliskuun lopussa. Etätapahtumia ja -kouluyhteistyötä kehittävä Näkyy ja kuuluu –hanke on toiminut kevään ajan aktiivisesti: hankkeessa on perinteisempien tapahtumien ja kouluyhteistyön lisäksi kokeiltu mm. Kirjaston Instagram-liveä ja podcastia. Lukutaito kuuluu kaikille –hanke on työstänyt yläkoululaisille suunnattua lukudiplomisovellusta ja koordinoitua kansallisen lukutaitostrategian paikallisia kuulemisia.

Kansalaisopisto:

Kansalaisopiston koko kevätlukukausi tammikuu-huhtikuu välillä toimittiin Joensuun kaupungin valmiusjohtoryhmän linjausten mukaisesti etäopetuksessa aikuisten ja vanhempi-lapsiryhmien osalta, lasten ja nuorten ryhmien okooutuessa normaalisti kevätlukukauden ajan. Osallistujia kevätlukukaudella kansalaisopiston ryhmissä oli noin 42,5 % kevään 2020 osallistujamäärään verrattuna. Kevätlukukaudelta kerättiin palautteita niin etäopetukseen siirtyneiltä kuin etäopetukseen suoraan suunnitelluilta ryhmiltä. Palautteiden mukaan kansalaisopiston etäopetusjärjestelyihin oltiin tyytyväisiä (ka. 4,6, erinomainen = 5) ja palautteissa toivottiin etäopetuksen jatkuvan osana kansalaisopiston kurssitarjontaa myös tulevaisuudessa.

Kesälukukausi toukokuu-kesäkuun välillä päästiin toteuttamaan lähiopetuksena ulkona toimivien ryhmien osalta, osa aikuisten ryhmistä tarjottiin etäopetuksena asiakastoiveiden perusteella sekä lasten ryhmät ja leirit kokoontuvat normaalisti lähiopetuksena. Kesäkurssija käynnistyi 64 kpl, joista 10 kpl lasten leirejä eri puolilla kansalaisopiston toiminta-aluetta.

Kansalaisopiston syyslukukautta suunnitellaan normaaliksi toimintakaudeksi, mutta tarvittaessa huomioidaan mahdolliset koronan mukanaan tuomat rajoitteet, kuten ryhmäkoot ja hygieniat ja suojausvarusteiden käyttö.

Vuoden 2021 osalta ei tulla pääsemään palveluarviotavoitteeseen opetustuntien eikä asiakasmäärien osalta, kevätlukukauden 2021 kansalaisopiston oltua etäopetuksessa, ja kurssitarjonnan sekä asiakasmäärien oltua huomattavasti normaalia toimintavuotta pienemmät kysynnästä johtuen.

Kansalaisopisto sai huhtikuussa 2020 opetushallitukselta 57200 euron rahoituksen Osaava työnhakija hankkeelle, jonka tavoitteena on kohentaa työttömien tietoteknisiä taitoja. Toimintaa ennätettiin pitää 3 kurssin verran syyslukukaudella 2020, mutta hanketyö on kurssien osalta ollut pysähdyksissä kevätlukukauden ajan osallistujien puuttumisen vuoksi. Hankekurssia pyritään jatkamaan elokuussa 2021 yhteistyössä työllisyyspalveluiden kanssa. Hankkeen alkuperäinen loppumisajankohta oli vuoden 2021 lopussa, mutta hankkeelle on mahdollista hakea jatkoaikaa.

Kansalaisopistolla päättyy kesäkuun loppuun 2021 Kaveria ei jätetä-hanke, joka kohdentui tietoteknisten taitojen kohentamiseen hakevan toiminnan, tietoisuuden ja verkostoyhteistyön muodossa.

Museot:

Joensuun museot ovat olleet alkuvuoden normaalisti avoinna, ainoastaan Mukulakatu on ollut avoinna arkisin. Kävijöitä on ollut vuoden alusta lähtien yhteensä 6942 asiakasta, joista koululaisia 1250. Koronatilanne on vaikuttanut merkittävästi kävijämääriin. Museoissa ei ole järjestetty näyttelyihin liittyvää oheishjelmaa. Koululaisten vierailut museoissa lisääntyivät erityisesti toukokuun aikana.

Taidemuseossa avattiin viime vuoden kesältä siirtynyt "Henkien tarkkailijat – Camilla Vuorenmaa" -näyttely (6.5. – 29.8.)

Viranomaislausuntoja on annettu toukokuun loppuun mennessä yhteensä 190 kappaletta.

Museot saivat OKM:ltä Korona2 -avustusta 34 000 euroa. Hankkeen puitteissa on päivitetty taidemuseon Kulttuurin virta -työpajojen konseptia, edistetty molempien museoiden kokoelmien digitaalista saavutettavuutta sekä aloitettu dokumentoida alueella toimivia kuvataiteilijoita virtuaalisesti. Museovirasto myönsi museoille 25 000 € avustuksen Osallisuutta ja etsivää kulttuurityötä -hankkeeseen. Hankkeen toteuttaminen aloitetaan syksyllä 2021. Museums in Focus -hankkeessa on toteutettu museoihin äänioppaat. Hankkeen seminaarit venäläisten partnereiden kanssa on toteutettu virtuaaliyhteyksillä.

Pohjois-Karjalan museossa on otettu käyttöön Profium Oy:n Kokko -kokoelmanhallintajärjestelmä Outokummun kaivosmuseon kanssa.

Konservatorio:

Kevätlukukausi pystyttiin toteuttamaan konservatoriolla normaalisti lähiopetuksena. Ainoa merkittävä ero normaaliin opetukseen oli konserttien toteuttaminen striimattuna. Striimausten suosio on yllättänyt positiivisesti ja konserttien tallentamista on tarkoitus jatkaa myös normaaliaikaan palaamisen jälkeen. Perustutkintolinjan ja musiikkiopiston valintakokeet saatiin toteutettua onnistuneesti. Perustutkintolinjan hakijamäärät olivat laskeneet vähän edellisvuodesta, musiikkiopistossa hakijoita oli viime vuotta enemmän. OKM antoi toukokuun alussa konservatoriolle 31 000 €:n lisärahoituksen, joka jakautui seuraavasti: 12 000 €:a koronatukea etäopetusvalmiuksien parantamiseen ja 19 000 €:a opetushenkilöstön lisäresursseihin.

Uuden konservatorion rakennustyöt etenevät suunnitelmien mukaisesti. Hankintojen kilpailutukset ovat käynnissä kalusteiden, av-laitteiden ja salin flyygelin osalta.

Liikuntapalvelut:

Hiihtokausi päättyi huhtikuun alussa ja sen jälkeinen aika (huhti-toukokuu) on ollut liikuntapalveluissa vilkasta kesäkauteen valmistautumisen aikaa. Toukokuun loppuun mennessä on saatu kaikki ulkokentät avattua ja ulkona pelattavat sarja- ja kilpailukaudet käyntiin. Myös reiteillä ja mm. uimarannoilla on aloitettu kesäkauden kunnostustyöt.

Koronarajoitukset vaikuttivat edelleen palveluihin, sillä aikuisten sisäliikunnan harrastustoiminta oli kiellettyä. Toukokuun puolessa välissä rajoituksia höllennettiin siten, että maaseudun ja uimahallien kuntosalit sekä uimahallien saunat avattiin yleisön käyttöön.

Mehtimäkihallin rakentaminen on edennyt aikataulussa. Toukokuun lopulla pidettiin urheiluseuroille tiedotus- ja keskustelutilaisuus, jossa käytiin läpi Mehtimäkihallin tulevaa käyttöä sekä hallin käyttöönoton vaikutusta Joensuun Areenan käyttöön. Muutokset astuvat voimaan vuoden 2022 alusta.

Liikunnan sekä maaseudun palvelupisteiden henkilöstölle järjestettiin koulutus 1.8.2021 alkaen liikuntapalveluissa käyttöönotettavasta EU-vammaiskortista.

Maaseutualueella aloitettiin kuntosalien varustelua ja laitteiden kuntoa selvittävä kierros. Kierrokselta saatua materiaalia käytetään ylläpitoa ja tulevia hankintoja koskevan päätöksenteon sekä viestinnän tukena.

Kesällä 2021 uimahalleissa ja maaseudun uimarannoilla pidettävien uimakoulujen verkkokauppamyynti alkoi 7.5.2021.

Joensuun liikuntapalvelujen ja kaupunkiympäristön yhteistyöselvitys eteni haastattelujen ja työpajojen vaiheeseen.

Toisen asteen urheiluakatemian valintahaastattelut toteutettiin 21.-22.4.2021. Haastattelut toteutettiin kevään 2020 tavoin etänä. Olympiakomitea myönsi Joensuun Lyseon peruskoululle urheiluyläkoulustatuksen. Toiminta urheiluyläkouluna käynnistyy syksyllä 2021.

Koukuttavat reitit –hankkeen toimenpiteiden suunnittelu ja osittain myös rakentaminen on aloitettu. Osana hanketta toteutetaan mm. uusi esteetön reitti sekä kotalaavu Lykynlammen alueelle.

Itä-Suomen aluehallintoviraston myöntämälle, vähävaraisten perheiden lasten ja nuorten liikunnan harrastuksen tukemiseen kohdennetun avustuksen käytölle myönnetty lisäaika päättyi toukokuun 2021 loppuun.

Valmistelija: palvelupäällikkö ja talouspäällikkö

Hyvinvointijohtajan päätösehdotus:

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta päättää

merkitä tiedokseen talouden ja toiminnan seurantaraportin ajalta 1.1. – 31.5.2021

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.